

Espoon kaupunki
Tarkastuslautakunta

TOIMINTAKERTOMUS

8.3.2022

TARKASTUSLAUTAKUNNAN JA ULKOISEN TARKASTUKSEN YKSIKÖN TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2021

Tarkastuslautakunnan lakisääteiset tehtävät

Kuntalain mukaisesti valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Tarkastuslautakunta valmistelee hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat valtuuston päätettäväksi. Tehtäviin kuuluu myös kaupungin ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta huolehtiminen sekä sidonnaisuusilmoitusten ilmoitusvelvollisuuden noudattamisen valvonta.

Tarkastuslautakunnan lakisääteisiin tehtäviin kuuluu arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kaupungissa ja kaupunkikonsernissa toteutuneet sekä onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Mikäli kaupungin taseessa on kattamatonta alijäämää, on tarkastuslautakunnan arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä. Lakisääteisenä tehtävänä on lisäksi huolehtia sidonnaisuusilmoitusten ilmoitusvelvollisuuden noudattamisen valvonnasta.

Espoon kaupungin tarkastuslautakunnan ja ulkoisen tarkastuksen yksikön toimintaa sääntelee kuntalain lisäksi kaupungin hallintosääntö.

Kauklahtea

Kuva: 110th Street Productions Mika Lehtinen

1.1 KAUDEN 2017–2021 TARKASTUSLAUTAKUNTA

Espoon tarkastuslautakunnassa toimivat valtuustokauden 2017–2021 päättyessä keväällä 2021 seuraavat 13 jäsentä sekä heidän henkilökohtaista varajäsentään:

Jäsenet	Henkilökohtaiset varajäsenet
Paula Viljakainen, puheenjohtaja	Jukka T. Salminen
Päivi Raunu, varapuheenjohtaja	Mika Levänen
Sirpa Aarniolehto-Kotilainen	Veronica Kalhori
Marita Backman	Johan Holmberg
Jarmo Kanerva	Jari Äyhymäki
Antero Krekola	Rita Alarinta 7.6.2021 asti/ Marja Koskenalho
Kaarina Järvenpää	Kristiina Drótar
Pasi Lähteenmäki	Ari Salmi
Sari Ojanen	Suvi Kemppainen
Jaakko Ravald	Vesa Valkama
Simo Repo	Ann-Mari Kemell 25.1.2021 asti/ Aili Pesonen
Tapio Valli	Olli Ojanen
Iris Westerlund	Merva Mikkola

Kauden 2017–2021 tarkastuslautakunnan kokoukset ja raportointi valtuustolle keväällä 2021

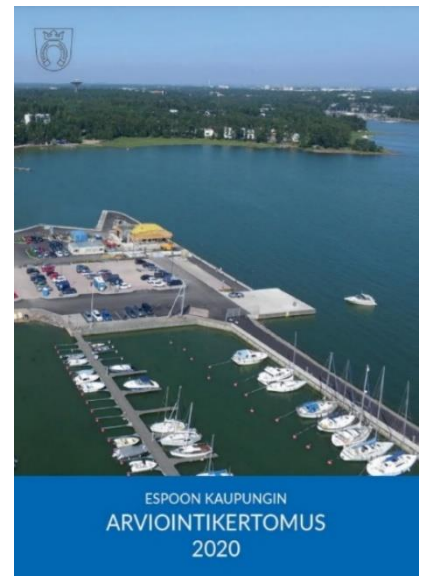
Tarkastuslautakunnan arviointi perustuu lakisääteiseen valtuustokauden kattavaan arviointisuunnitelmaan sekä vuosittain laadittavaan arviointiohjelmaan. Kauden 2017–2021 tarkastuslautakunta piti seitsemän kokousta ja molemmilla jaostoilla oli yhden kokouksen keväällä 2021.

Arvioinnin tulokset julkistetaan vuosittain toukokuussa valtuustolle annettavassa arviointikertomuksessa. Vuoden 2020 arviointikertomus luovutettiin valtuuston puheenjohtajalle toukokuussa 2021.

Koronaviruspandemia on vaikuttanut vuosina 2020–2021 lähes kaikkeen kaupungin toimintaan ja palveluihin, mikä on vaikuttanut myös tarkastuslautakunnan vuoden 2020 arviointikertomukseen:

<https://espoo.oncloudos.com/kokous/2021300-4-59871.PDF>. Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Paula Viljakainen totesi puheenjohtajan katsauksessa, että erityisesti sosiaali- ja terveystaloudessa sekä opetus-, liikunta- ja kulttuuripalveluissa vaikutukset olivat suuret.

Käsitellessään vuoden 2020 arviointikertomusta 17.5.2021 §60 valtuusto velvoitti kaupunginhallituksen pyytämään lautakunnilta selvitykset ja kuvaukset toimenpiteistä, joihin on ryhdytty tai on ryhdyttävä arviointikertomuksessa esitettyjen epäkohtien korjaamiseksi sekä toimittamaan ne käsiteltäväksi valtuustolle ja tiedoksi tarkastuslautakunnalle osavuositarkastuksen käsittelyn yhteydessä. Valtuusto antoi kaupunginhallitukselle tehtäväksi huomioida arviointikertomuksessa tehdyt havainnot seuraavassa talousarviovalmistelussa ja tilinpäätöksen laadinnassa.

1.2 KAUDEN 2021–2025 TARKASTUSLAUTAKUNTA

Espoon valtuusto on kokouksessaan 30.8.2021 asettanut tarkastuslautakunnan valtuustokaudeksi 2021–2025. Tarkastuslautakunnassa on 13 jäsentä sekä heidän henkilökohtaista varajäsentään:

Jäsenet	Henkilökohtaiset varajäsenet
Paula Viljakainen, puheenjohtaja	Paula Utti
Leila Arstila, varapuheenjohtaja	Pertti Lounamaa
Marita Backman	Charlotta Jakobsson
Timo Kallioja	Henri Kuro
Jarmo Kanerva	Mikko Ekström
Mikko Lievonen	Pirkko Kuusela
Sari Ojanen	Katariina Ahvonen
Aili Pesonen	Simo Repo
Mika Poutala	Sari Savela
Jaakko Ravald	Kari T. Nukala
Mari Rummukainen	Henrik Asplund
Tapio Valli	Tero Niemi
Marika Visakova	Satu Ramsland

Kauden 2021–2025 tarkastuslautakunnan ja sen jaostojen arviointitoiminta syksyllä 2021

Kauden 2021–2025 tarkastuslautakunnan arviointisuunnitelman teemana on arvioida kaupungin palvelujen tuloksellisuutta sekä saavutettavuutta. Arviointivuoden 2021 painopistealueina ovat olleet koronaviruspandemian vaikutukset kaupungin talouteen ja toimintaan, työllisyyden edistämistoimet, terveyspalvelujen tarjonnan riittävyys ja valvonta sekä Sote-uudistuksen valmistelun eteneminen. Konserniyhteisöistä arvioinnin kohteina olivat Espoo Catering Oy ja Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia. Tarkastuslautakunta on osallistunut pääkaupunkiseudun kaupunkien sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin tarkastuslautakuntien yhteisarviointiin, jonka aiheena on läkäs potilas päivystyksessä. Arvioinnin tuloksista raportoidaan valtuustolle keväällä 2022. Arviointiohjelma vuodelle 2021 sekä -suunnitelma vuosille 2021–2025 on esitetty ulkoisen tarkastuksen ja tarkastuslautakunnan verkkosivuilla osoitteessa: <https://www.espoo.fi/fi/espoo-kaupunki/paatoksenteko/ulkoinen-tarkastus#section-23641>

Syksyllä 2021 tarkastuslautakunta antoi valtuustolle erillislausunnot kaupungin toisesta ja kolmannesta osavuosisikatsauksesta sekä konserniraporteista, jotka käsiteltiin valtuuston kokouksissa loka- ja joulukuussa. Tarkastuslautakunnan arviointikertomukset vuosilta 2018–2020 sekä lausunnot valtuustolle vuosilta 2019–2021 ovat luettavissa osoitteessa www.espoo.fi/arviointikertomus.

Syyskuun valtuuston kokouksessa käsiteltiin vuoden 2020 arviointikertomushavaintoihin annetut vastaukset ja lokakuun kokouksessa tarkastuslautakunnan valvomat sidonnaisuusilmoitukset: <https://asiointi.asiat.fi/Sidonnaisuusrekisteri/Julkaisu/Indexed/JnGDk3dMvKRY4NObl5yLw0eXP18jBWo>

TARKASTUSLAUTAKUNNAN LAUSUNTO VALTUUSTOLLE VUODEN 2021 KOLMANNESTA OSAVUOSIKATSAUKSESTA

Tarkastuslautakunnan jäseniä osallistui marraskuussa järjestettyihin kolmeen koulutukseen. Tampereella järjestettiin suurten kaupunkien tarkastuslautakunnan koulutus, jossa Espoo oli yhtenä järjestäjänä. Lisäksi osallistuttiin Arviointiseminaariin Helsingissä. Espoon tarkastuslautakunta järjesti PKS-kaupunkien ja HUS:in yhteisen seminaarin, jonka aiheena olivat muun muassa soteuudistuksen valmistelu ja eteneminen sekä strategisten tavoitteiden arviointi arviointikertomuksissa. Kauden

2021–2025 lautakunnalla oli viisi kokousta ja lisäksi molemmilla jaostoilla oli neljä kokousta syksyllä 2021.

Seuraavassa on kuvattu kausien 2017–2021 ja 2021–2025 tarkastuslautakuntien kokoukset sekä käsitellyt aiheet tilivuonna 2021.

Tarkastuslautakunnan kokoukset ja käsitellyt aiheet vuonna 2021

Valtuustokauden 2017–2021 Tarkastuslautakunta

28.1.2021	Espoon Asunnot Oy, Tarkastuslautakunnan tilinpäätös ja käyttösuunnitelma
18.2.2021	Poikkihallinnolliset ohjelmat Hyvinvoiva Espoo ja Innostava elinvoimainen Espoo, JHT-tilintarkastajan ja UTA:n raportointi, Tilintarkastuksen kilpailutuksen päätösesitys valtuustolle
10.3.2021	Kaupunginjohtajan esittely valtuustokauden Espoo-tarinan toteutumisesta, Taloudellisesti kestävä Espoo -ohjelman toteuttamisesta sekä koronapandemian vaikutuksista kaupungin talouteen ja toimintaan, Poikkihallinnolliset ohjelmat Osallistuva Espoo ja Kestävä Espoo, Arviointikertomuksen valmistelu, Tarkastuslautakunnan toimintakertomus 2020
31.3.2021	Kaupungin ja konsernin tilinpäätös sekä kuntakonsernin investoinnit, Rahastosijoitusten kehitys
7.4.2021	Henkilöstöön liittyviä seurantatietoja sekä Kunta 10 -tutkimuksen tulokset, Sosiaali- ja potilasasiamiehen sekä vammaisasiamiehen raportit
14.4.2021	Arviointikertomuksen valmistelu
28.4.2021	Vuoden 2020 arviointikertomuksen hyväksyminen, Tilintarkastuskertomus

Valtuustokauden 2021–2025 Tarkastuslautakunta

7.9.2021	Kauden 2021–2025 tarkastuslautakunnan arviointiohjelma, tammi-heinäkuun osavuosikatsauksesta lausunto valtuustolle
16.9.2021	JHT-tilintarkastajan tarkastussuunnitelma 2021–2022 sekä tarkastusohjelma 2021 sekä Julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan esittely, sisäisen tarkastuksen toimintasuunnitelma 2021 ja sisäisen valvonnan yleisohje
6.10.2021	Espoon toimintaympäristön sekä 1.8.2021 aloittaneen kaupungin uuden organisaation esittelyt, sidonnaisuusilmoitusten valvonta ja vieni tiedoksi valtuustolle, vuoden 2020 arviointikertomuksesta annetut vastineet
3.11.2021	Taloudellisesti kestävä Espoo -tuottavuus- ja sopeutusohjelman toteuttaminen sekä koronapandemian vaikutukset kaupungin talouteen ja taloussuunnitteluun, Espoo Catering Oy
30.11.2021	Lausunto tammi-lokakuun osavuosikatsauksesta valtuustolle, JHT:n ja ulkoisen tarkastuksen yksikön tarkastusten raportointi, tilivelvollisten määrittäminen

Espoon hallintosäännön mukaisesti tarkastuslautakunta voi asettaa keskuudestaan jaostoja, jotka suorittavat kaupungin arviointia päätetyn vastuualuejaon mukaisesti ja raportoivat lautakunnalle.

Tarkastuslautakunnan I jaoston kokoukset ja käsitellyt aiheet vuonna 2021

Valtuustokauden 2017–2021 Tarkastuslautakunta

13.1.2021	Sosiaali- ja terveystoimi: Pääsy terveystalouteen, Sote-uudistuksen tilannekatsaus sekä pitkäaikaishoidon asiakasmaksujen määrätymisen perusteet
-----------	--

Valtuustokauden 2021–2025 Tarkastuslautakunta

28.9.2021	Elinvoiman tulosalue: kulttuuripalvelut
13.10.2021	Hyvinvoinnin ja terveyden toimiala: Sosiaali- ja kriisipäivystys
9.11.2021	Hyvinvoinnin ja terveyden toimiala: Pääsy terveystalouteen sekä terveysasemapalveluiden valvonta, läkäs potilas päivystyksessä
9.12.2021	Hyvinvoinnin ja terveyden toimiala: Pitkäaikaishoidon järjestäminen ja valvonta

Tarkastuslautakunnan II jaoston kokoukset ja käsitellyt aiheet vuonna 2021

Valtuustokauden 2017–2021 Tarkastuslautakunta

20.1.2021	Sivistystoimi: Ruotsinkieliset varhaiskasvatustaloudet
-----------	--

Valtuustokauden 2021–2025 Tarkastuslautakunta

30.9.2021	Koko kaupunki ja kaupunkiympäristön toimiala: Kestävä kehitys, Ympäristökeskus
28.10.2021	Kaupunkiympäristön toimiala: Kaupunkisuunnittelukeskus ja MAL-sopimus

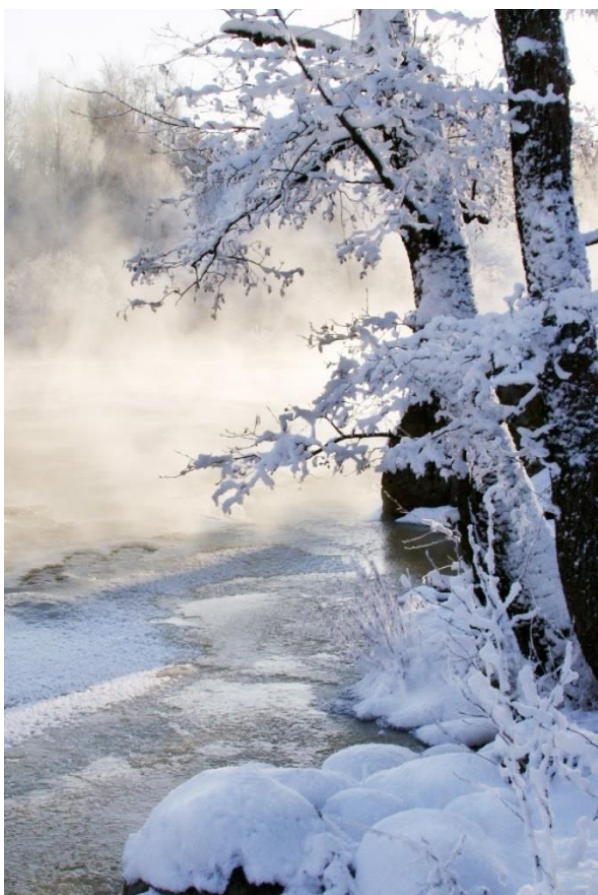

24.11.2021 Kaupunkiympäristön toimiala: Rakennusvalvontakeskus, ympäristö- ja rakennusltk:n tehtävät

14.12.2021 Kaupunkiympäristön toimiala: Lähiöohjelmat Espoon keskuksen ja Matinkylän alueilla

2 KAUPUNGIN JA KONSERNIYHTEISÖJEN LAKISÄÄTEINEN TILINTARKASTUS

Kuntalain mukaan valtuusto valitsee hallinnon ja talouden tarkastamista varten tilintarkastusyhteisön, jonka on määrättävä vastuunalaiseksi tilintarkastajaksi JHT-tilintarkastaja. Tilintarkastaja toimii tehtävässään virkavastuulla. Kaupungin tytäryhteisön tilintarkastajaksi on valittava kaupungin tilintarkastusyhteisö, jollei tästä poikkeamiseen ole perusteltua tarkastuksen järjestämiseen liittyvää syytä.

Nuukio talvella

Kuva: Tommi Ista

Tilivuosien 2017–2020 kaupungin ja sen konserniyhteisöjen lakisääteisenä tilintarkastajana toimi valtuuston päätöksen mukaisesti BDO Audiator Oy. Kaupungin vastuunalainen tilintarkastaja KHT, JHT Tiina Lind antoi huhtikuussa 2021 vuoden 2020 tilintarkastuskertomuksen tarkastuslautakunnalle ja edelleen valtuustolle.

Valtuusto päätti maaliskuussa 2021 kilpailutuksen perusteella valita tilivuosille 2021–2022 kaupungin ja sen konserniyhteisöjen lakisääteiseksi tilintarkastajaksi BDO Audiator Oy:n. Päätökseen sisältyvät optiot vuodelle 2023 ja vuosille 2024–2026. Emo-kaupungin tilintarkastusta ostetaan sopimuksen mukaisesti 180 päivää vuosittain. Lisäksi tilintarkastusyhteisöltä ostetaan tarpeen mukaan esimerkiksi ulkopuolisten rahoittajien rahoittamien hankkeiden tilintarkastuksia ja muita tarpeellisia erillistarkastuksia ja -selvityksiä.

Vastuunalainen JHT-tilintarkastaja raportoi sopimuksen mukaan tarkastuslautakunnalle kolme kertaa vuodessa tarkastustyönsä tuloksista. JHT-tilintarkastaja antoi tarkastuslautakunnalle tiedoksi tarkastussuunnitelman syyskuussa 2021 ja raportoi vuoden 2021 tilikauden tarkastuksesta ensimmäisen kerran marraskuussa.

3 ULKOISEN TARKASTUKSEN YKSIKKÖ

Ulkoiseen tarkastukseen kuuluu tarkastuslautakunnan ja JHT-tilintarkastajan lisäksi kaupungin muusta organisaatiosta ja johdosta riippumattomana tarkastuslautakunnan alaisuudessa toimiva ulkoisen tarkastuksen yksikkö, jonka tehtävät on määriteltävä kaupungin hallintosäännössä.

Ulkoisen tarkastuksen yksikön tehtävät

Ulkoisen tarkastuksen yksikön tehtävänä on hallintosäännön mukaisesti valmistella tarkastuslautakunnan ja sen jaostojen käsiteltäväksi tulevat asiat ja avustaa JHT-tilintarkastajaa sekä tilikauden aikaisissa tarkastuksissa että tilinpäätöstarkastuksessa. JHT-tilintarkastajan avustamiseen käytetään sopimuksen mukaisesti 70 päivää vuosittain. Lisäksi yksikkö tekee oman tarkastusohjelmansa mukaisia tarkastuksia, joista raportoidaan tarkastuslautakunnalle. Yksikkö on avustanut työohjelmassa sovitun

mukaisesti JHT-tilintarkastustiimiä tilikauden 2021 tarkastuksissa. Tarkastusten tulokset on raportoitu tarkastuslautakunnalle JHT-tilintarkastajan antamissa raporteissa.

Yksikköä johtava kaupunginreviisori, JHTT Virpi Ala-aho toimii tarkastuslautakunnan kokouksissa esittelijänä ja vastaa yksikön valmistelu- sekä arviointi- ja tarkastustyöstä. Tarkastuslautakunnan ja sen II jaoston sihteerinä sekä kaupunginreviisorin sijaisena toimii kaupunkitarkastaja Riitta Björklund, jonka vastuualueena on kaupunkiympäristön toimialan sekä kaupungin investointien tarkastus- ja arviointitehtävät ja lisäksi ulkoisen tarkastuksen yksikön talous- ja hallintotehtävät sekä tarkastuslautakunnan arkiston hoitaminen. Tarkastaja Aino Jalli toimii I jaoston sihteerinä ja lisäksi hänen tehtäviinsä kuuluvat hyvinvoinnin ja terveyden toimialan sekä osittain kasvun ja oppimisen toimialan arviointi- ja tarkastustehtävät. Hän on lisäksi osallistunut pääkaupunkiseudun tarkastustoimien yhteisarviointityöryhmään. Konsernitarkastajana toimii Katriina Lehto, jonka tehtäviin kuuluvat konserniyhteisöjen sekä konsernihallinnon ja osittain elinvoiman tulosalueen sekä osittain kasvun ja oppimisen toimialan arviointi- ja tarkastustehtävät.

Yksikön henkilöstön koulutukset ja kehittämistoiminta

Saaristovene Haukilahdessa

Kuva: Patrik Fagerström

Arviointi- ja tarkastustyönsä kehittämiseksi viranhaltijat osallistuivat sekä ulkoisiin että sisäisiin koulutuksiin ja infotilaisuuksiin. Kaupunginreviisori toimii Tilintarkastusvalvonnan julkissektorin laatujaoston jäsenenä. Hän toimii Suomen Tilintarkastajat ry:n julkissektorin tarkastuksen työryhmässä, jonka tehtäviin kuuluu päivittää Julkishallinnon hyvä tilintarkastustapa -suositusta. Lisäksi hän toimii Julkishallinnon tarkastajien yhdistyksen puheenjohtajana ja Kelan tilintarkastajistossa varatilintarkastajana.

4 TARKASTUSLAUTAKUNNAN JA TILINTARKASTUKSEN VUODEN 2021 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN JA TILINPÄÄTÖS

Valtuusto myönsi vuoden 2021 talousarviossa tarkastuslautakunnan ja tilintarkastuksen vuoden 2021 toimintamenoihin 899 000 euroa. Menot alittuivat merkittävästi sekä henkilöstökuluissa että ulkoisten palvelujen ostoissa. Henkilöstömenojen alittumiseen vaikutti ulkoisen tarkastuksen yksikön resurssivaje, kun yksi vakansseista on rekrytointihaasteista johtuen ollut täyttämättä. Lisäksi tarkastuslautakunta varautuu vuosittain ennakoimattomiin asiantuntijapalveluiden ostoihin, joita ei vuonna 2021 käytetty. Koronapandemian vuoksi koulutusmäärärahat sekä matkakuluihin varatut määrärahat alittuivat. Tarkastuslautakunnan ja tilintarkastuksen toteutuneet toimintamenot olivat vuoden 2021 tilinpäätöksessä 613 000 euroa.

Virpi Ala-aho
Kaupunginreviisori, JHTT